

ELIMINACJE SZKOLNE 2022/2023

Eliminacje szkolne polegają na samodzielnym rozwiązaniu test sprawdzającego wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej dla szkoły podstawowej (wymagania ogólne i wymagania szczegółowe).

Test będzie składał się z zadań zamkniętych i z zadań otwartych krótkiej odpowiedzi posiadających obudowę dydaktyczną w postaci różnego typu materiałów źródłowych (teksty źródłowe, ikonografia, dane statystyczne, mapy itp.) oraz z **jednego zadania**, którego wykonanie wymaga dłuższej wypowiedzi – wypracowania na jeden z tematów opublikowanych na stronie internetowej Olimpiady. Za poprawne rozwiązanie całego testu będzie można uzyskać maksymalnie 50 punktów, a na jego rozwiązanie uczestnicy będą mieli 90 minut.

Komisje szkolne są odpowiedzialne za pobranie testu ze strony internetowej Olimpiady, powielenie go w odpowiedniej ilości egzemplarzy, przeprowadzenie eliminacji szkolnych oraz sprawdzenie prac uczniów zgodnie z modelem i kryteriami oceniania, który również zostanie opublikowany na stronie internetowej Olimpiady.

Do eliminacji okręgowych komisja szkolna może zakwalifikować pięciu uczestników, którzy uzyskali przynajmniej **35 punktów z 50 punktów**.

Uwaga dotycząca punktacji: uczestnik może zdobyć maksymalnie 40 pkt za test i 10 za wypracowanie.

Wyszczególnienie	Punkty (max.)
Starożytność	10
Średniowiecze	10
Nowożytność	10
XIX wiek	5
XX wiek	5
WYPRACOWANIE	10
RAZEM	50

Instrukcja pisania wypracowania na eliminacjach szkolnych:

1. Przeczytaj uważnie temat zwracając uwagę na zakres terytorialny i chronologiczny pracy.
2. Zwróć uwagę, czy temat wymaga zastosowania opisu, porównania, uzasadnienia, oceny itp. Jeśli w temacie jest sformułowanie np. „Przedstaw i oceń ...”, to należy najpierw przedstawić najważniejsze fakty i wydarzenia, a następnie przejść do oceny. Jeżeli temat dotyczy kilku aspektów, zwróć uwagę na zachowanie odpowiednich proporcji.
3. Praca powinna składać się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia z zachowaniem właściwych proporcji.
4. We **WSTĘPIE** należy napisać jakiego problemu dotyczy prac oraz o jakim okresie i terytorium będziesz pisać w pracy. Czasami daty graniczne będą podane w temacie, ale wówczas należy doprecyzować z jakimi ważnymi wydarzeniami się wiążą. Pamiętaj, aby wstęp nie był zbyt długi.

5. W ROZWINIĘCIU przedstaw opis/analizę opisywanego zagadnienia. Nie opisuj wszystkich faktów i wydarzeń, ale skup się na najważniejszych kwestiach, gdyż nie zdążysz napisać wszystkiego, co wiesz. Bardzo ważna jest natomiast umiejętność wyboru, czyli selekcji faktów. Pamiętaj, aby przedstawiać fakty i wydarzenia we właściwej kolejności chronologicznej, ale nie ograniczaj się do ich wymienienia – praca pisemna to nie kalendarium. Każdy fakt czy wydarzenie powinno być przedstawione z uwzględnieniem przyczyn i skutków i wiązać się logicznie z tematem. Pamiętaj o postaciach historycznych ważnych dla omawianego zagadnienia.
6. W ZAKOŃCZENIU zawrzyj krótkie podsumowanie i wnioski, a jeśli temat tego wymagał – również ocenę opisywanych zjawisk/procesów historycznych.
7. Pamiętaj nie tylko o stosowaniu poprawnej terminologii historycznej, ale również poprawnej polszczyzny!
8. Podane przy każdym temacie publikacje mają uzupełnić twoją wiedzę i zainspirować cię do kreatywnego myślenia. Nie cytuj ich jednak w dużych fragmentach, bo to ma być twoja samodzielna praca. Jeśli chcesz przywołać jakąś cenną myśl autora danej publikacji, to podaj koniecznie jego imię i nazwisko.
9. Na wypracowanie zostaną zarezerwowane w teście trzy strony, ale to nie znaczy, że musisz je całkowicie zapełnić. Każdy ma inny charakter pisma, inaczej formułuje wypowiedzi, ale liczy się wartość merytoryczna wypowiedzi, a nie jej objętość.

POWODZENIA!!!

TEMATY WYPRACOWAŃ

(uwaga: w arkuszu zostanie wskazany tylko jeden temat)

1. Scharakteryzuj życie mieszkańców średniowiecznego miasta

Wskazówki bibliograficzne:

podręczniki szkolne dla szkoły podstawowej i ponadpodstawowej; w tym e-podręczniki

OPRACOWANIA

- Henryk Samsonowicz, *Życie miasta średniowiecznego*, Wydawnictwo Poznańskie 2006.
- Frances Gies, Joseph Gies, *Życie w średniowiecznym mieście*, Wydawnictwo Znak Horyzont 2018.

ARTYKUŁY

- Zborek, Jak bardzo śmierdziały średniowieczne miasta? <https://twojahistoria.pl/2018/10/06/jak-bardzo-smierdzialy-sredniowieczne-miasta/>
- Adamkiewicz, Jak wyglądało średniowieczne miasto? <https://histmag.org/Jak-wygladalo-sredniowieczne-miasto-964>
- Olszak, Miasta w średniowiecznej Polsce <https://histmag.org/Jak-wygladalo-sredniowieczne-miasto-964>

FILMY

- Marcinkowski, *Życie w średniowiecznym mieście* <https://www.youtube.com/watch?v=Dc4sSbM4HNI>
- Kroll, *Jak wyglądało średniowieczne miasto* https://www.youtube.com/watch?v=gRO_26Fp92E

- Kroll, *Miasta średniowiecznej Europy* https://www.youtube.com/watch?v=gH2s7yi_Nac

2. Opisz „złoty wiek” w kulturze polskiej

Wskazówki bibliograficzne:

- podręczniki szkolne dla szkoły podstawowej i ponadpodstawowej; w tym e-podręczniki

ARTYKUŁY

- Jaworski, *Polski złoty XVI wiek*
- Tazbir, *Państwo bez stosów*
- Dumanowski, *W staropolskiej kuchni*
- Gutowski, *Architektura złotego wieku*
- Straszewska, *Jak się w Rzeczypospolitej ubierano*

https://www.mowiawieki.pl/templates/site_pic/files/Dziedzictwo_dawnej_RP_nr_01.pdf

- Wojciechowska, *Łacina w kulturze polskiego renesansu* https://www.wilanow-palac.pl/lacina_w_kulturze_polskiego_renesansu.html
- Cymer, *Architektoniczne skarby złotego i srebrnego wieku* <https://culture.pl/pl/artykul/architektoniczne-skarby-zlotego-i-srebrnego-wieku-renesans>
- Jakóbczyk-Goła, M. Będkowski, Nie tylko Zamość. Polskie miasta (prawie) idealne. <https://hrabiatytus.pl/2020/04/20/nie-tylko-zamosc-polskie-miasta-prawie-idealne/>

AUDYCJE RADIOWE

Kaplica Zygmuntowska. "Kamień milowy architektury polskiego renesansu" <https://polskieradio24.pl/39/156/Artykul/2321592,Kaplica-Zygmuntowska-Kamien-milowy-architektury-polskiego-renesansu>

3. Dlaczego warto poznawać historię lokalną i regionalną. Uzasadnij na wybranych przykładach

UWAGA: Przy tym temacie nie możemy wskazać Ci wskazówek bibliograficznych. Musisz samodzielnie poszukać literatury i informacji, które wykorzystasz do napisania pracy. Odpowiednie opracowania możesz znaleźć w najbliższej bibliotece, muzeum, izbie regionalnej lub izbie pamięci oraz na portalach internetowych zajmujących się historią regionu, w lokalnej prasie lub archiwach.